

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 397/2012-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. januára 2013 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o prijatej sťažnosti J. V., P., zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 127/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 12 C 266/02) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 127/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 12 C 266/02) p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 127/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 12 C 266/02) p r i k a z u j e k o n ať vo veci bez zbytočných prietahov.

3. J. V. priznáva finančné zadostúčinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. V. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 396,62 € (slovom tristodevät'desiatšesť eur a šesťdesiatdva centov), ktorú je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. S., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 397/2012-14 z 2. októbra 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. V., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 127/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 12 C 266/02).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou podanou okresnému súdu 10. decembra 2002 sa sťažovateľ domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemku. Podľa sťažovateľa aj napriek jeho opakovaným urgenciám okresný súd v jeho veci nekonal plynulo a bez zbytočných prietahov, v dôsledku čoho sa u sťažovateľa predlžoval stav právnej neistoty a oddaľovalo sa právoplatné skončenie sporu. Okresný súd od podania žaloby nevyhlásil vo veci ani jedno meritórne rozhodnutie.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Napriek tomu, že ide o skutkovo aj právne jednoduchú vec, doteraz táto právna vec nie je skončená, dokonca nebol v tejto právnej veci vynesený ani prvostupňový rozsudok.

Sťažovateľ tvrdím, že vyššie opísaným postupom Okresného súdu Piešťany bolo porušené moje základné právo na prerokovanie mojej veci bez zbytočných prieťahov.

Napriek tomu, že som Okresný súd Piešťany opakovane písomne upozorňoval na prieťahy v konaní a žiadal som, aby vo veci konal, Okresný súd Piešťany mojim upozorneniam nevenoval žiadnu pozornosť a ani po ich doručení nedošlo k odstráneniu prieťahov v konaní.

Napriek tomu, že žalobu som podal na Okresný súd Piešťany ešte dňa 10. 12. 2002, ani po uplynutí takmer deviatich rokov nebol schopný súd vec rozhodnúť a vyhlásiť prvostupňový rozsudok.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo J. V., sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod spisovou značkou 7 C 127/2008 porušené bolo.

2. Sťažovateľovi J. V. sa priznáva primerané finančné zadošťačenie vo výške 5 000,00 €, ktoré je Okresný súd Piešťany povinný sťažovateľovi vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Sťažovateľovi J. V. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 314,18 €..., ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť advokátke JUDr. D. S. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

V podaní doručenom ústavnému súdu 20. novembra 2012 si právna zástupkyňa sťažovateľa uplatnila nárok na úhradu trov aj za úkon – vyjadrenie k stanovisku okresného súdi, a to v sume 127,16 € vrátane DPH.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 667/12 z 25. októbra 2012

a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom zo 16. novembra 2012.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„Vzhľadom na skutočnosť, že súdny spis sa od 06. 05. 2010 nachádza u znalca, ktorý bol ustanovený uznesením súdu č. k. 7 C 127/2008-167 zo dňa 08. 02. 2010, nie je možné sa vyjadriť k vecnej stránke sťažnosti. Zákonná sudkyňa v písomnom vyjadrení uviedla, že dňa 17. 01. 2011 súd doručil znalcovi výzvu, aby v lehote 10 dní vrátil spis spolu s vypracovaným znaleckým posudkom. Zároveň bol znalec upozornený, že ak výzvu súdu neuposlúchne, súd mu uloží poriadkovú pokutu do výšky 820 eur. Znalec si výzvu prevzal 03.03.2011, na ktorú vôbec nereagoval. Následne dala zákonná sudkyňa dňa 24. 03. 2011 pokyn justičnej čakateľke, aby vypracovala koncept uznesenia o uložení poriadkovej pokuty znalcovi vo výške 300 eur. Justičná čakateľka vypracovala koncept uznesenia dňa 12. 04. 2011, na základe čoho súd uznesením č. k. 7 C/127/2008 z 21. 04. 2011 uložil súdnemu znalcovi poriadkovú pokutu 300 eur. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. 06. 2011 a vykonateľnosť 28. 06. 2011. Znalec bol zároveň vyzvaný, aby v lehote 10 dní súdu predmetný spis vrátil - výzva bola doručená znalcovi 08. 06. 2011, avšak opätovne nereagoval. Preto súd uznesením č. k. 7 C/127/2008 z 25. 01. 2012 uložil znalcovi poriadkovú pokutu vo výške 820 eur a opätovne vyzval znalca, aby súdu spis vrátil obratom. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 05. 2012 a vykonateľnosť dňa 19. 05. 2012. Keďže znalec opätovne na výzvu súdu nereagoval, vydal súd ďalšie uznesenie č. k. 7 C/127/2008 zo dňa 17. 10. 2012, ktorým uložil ustanovenému znalcovi poriadkovú pokutu vo výške 1500 eur a zároveň nariadil jeho predvedenie na deň 14. novembra 2012.

Záverom uvádzam, že netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti...“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu uviedla:

„Môj klient... podal žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehmuteľnosti ešte na bývalý Okresný súd Piešťany dňa 10. 12. 2002. Do dnešného dňa v tejto jeho právnej veci nebol vyhlásený ani prvostupňový rozsudok.

Už táto skutočnosť svedčí o tom, že došlo k závažnému porušeniu práva môjho klienta na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. ...

K skutočnosti, že znalec nereagoval na opakované výzvy súdu, ani na uložené poriadkové pokuty chcem len uviesť, že Okresný súd Piešťany mal v prvom rade zrušiť uznesenie, ktorým bol tento znalec ustanovený a ustanoviť iného znalca.

Pri tak flagrantom porušovaní povinností znalcom mal navyše Okresný súd Piešťany toto signalizovať ministrovi spravodlivosti SR, aby v prípade tohto znalca minister postupoval podľa § 27 odsek 1 písm. a/ zákona č. 382/2004 Z. z. O znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, a tohto znalca vyčiarkol zo zoznamu znalcov.

Dovoľujem si oznámiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky, že súhlasím, aby upustil od ústneho pojednávania, pretože od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 7 C 127/08 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 12 C 266/02):

- 10. december 2002 – sťažovateľ sa žalobou podanou okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 266/02 domáhal proti žalovanej zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemku (ďalej len „sporný pozemok“), a to jeho reálnym rozdelením, sťažovateľ z tohto dôvodu navrhoval nariadenie znaleckého dokazovania,
- 12. február 2003 – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby preukázal hodnotu sporného pozemku, a súčasne vyzval aj žalovanú, aby sa vyjadrila k žalobe,
- 19. február 2003 – okresnému súdu bola vrátená nedoručená zásielka adresovaná žalovanej s poznámkou „*adresát neznámy*“,
- 24. február 2003 – sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu,
- 4. marec 2003 – okresný súd uznesením uložil sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok za žalobu,
- 21. marec 2003 – sťažovateľ zaplatil súdny poplatok,
- 7. apríl 2003 – okresný súd nariadil pojednávanie na 10. september 2003 a súčasne zaslal dožiadanie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), aby postúpilo žalobu sťažovateľa spolu s výzvou na vyjadrenie Zastupiteľskému úradu Slovenskej republiky v Taliansku (ďalej len „zastupiteľský úrad“) na ich doručenie žalovanej, ktorá sa mala v Taliansku zdržiavať,
- 10. september 2003 – okresný súd po zistení, že žalovaná nemala vykázané doručenie predvolania, ktoré jej bolo zasielané prostredníctvom ministerstva, odročil pojednávanie na náhradný termín 8. október 2003 s tým, že okresný súd bude dopytovať ministerstvo o stave dožiadaného doručovania žalovanej (dopyt bol ministerstvu doručený 16. septembra 2003),
- 8. október 2003 – okresný súd po zistení, že na pojednávanie sa nedostavila žalovaná, a po zistení, že z ministerstva nebola doručená žiadna odpoveď, odročil pojednávanie na neurčito s tým, že nové pojednávanie bude nariadené po zistení stavu doručovania žalovanej,
- 9. október 2003 – okresný súd dopytoval ministerstvo o stave vybavenia svojho dožiadania,
- 18. november 2003 – ministerstvo oznámilo, že už urgovalo zistenie stavu doručovania žalovanej na zastupiteľskom úrade a po zaslaní odpovede bude okresný súd informovať,

- 5. marec 2004 – ministerstvo dalo na vedomie okresnému súdu svoju ďalšiu urgenciu zaslanú Veľvyslanectvu Slovenskej republiky v Ríme,
- 24. marec 2004 – sťažovateľ rozšíril žalobný petit o ďalší výrok, ktorým žiadal, aby okresný súd uložil žalovanej uhradiť mu určitú peňažnú sumu, ktorá mala byť jej spolupodielom na nákladoch, ktoré sťažovateľ vynaložil na zbúranie domu postaveného na spornom pozemku, a to na základe splnomocnenia udeleného mu žalovanou v roku 1996,
- 27. máj 2004 – okresný súd uznesením pripustil zmenu, resp. rozšírenie žalobného petitu a predmetné uznesenie zasielal prostredníctvom ministerstva aj žalovanej,
- 31. máj 2004 – okresný súd dopytoval ministerstvo o stave vybavenia svojho dožiadania a súčasne nariadil pojednávanie na 11. október 2004,
- 11. október 2004 – okresný súd po zistení, že z ministerstva nebola doručená žiadna odpoveď o stave doručovania písomností žalovanej, odročil pojednávanie na 10. november 2004, pričom súčasne urgoval ministerstvo na podanie informácie o stave vybavenia predmetného dožiadania,
- 22. október 2004 – okresnému súdu bol doručený list žalovanej, ktorá ospravedlnila svoju neprítomnosť na predchádzajúcich pojednávaniach z dôvodu, že písomnosti jej boli doručené až 8. októbra 2004, pričom pred nariadením ďalšieho pojednávania žiadala časový priestor aspoň štyroch mesiacov,
- 27. október 2004 – ministerstvo oznámilo, že nemá spätnú väzbu od zastupiteľského úradu o doručovaní žalovanej,
- 10. november 2004 – okresný súd po zistení neprítomnosti žalovanej odročil pojednávanie na neurčito z „*dôvodu reorganizácie súdu*“ [v dôsledku reorganizácie súdnictva začal vo veci konať Okresný súd Trnava (ďalej aj „okresný súd 2“), a to pod sp. zn. PN-12 C 266/02, pozn.],
- 23. december 2004 – ministerstvo oznámilo vybavenie dožiadania okresnému súdu 2 spolu s ospravedlnením za zástupcu zastupiteľského úradu za neskoré doručovanie kvôli neplneniu si povinností zamestnankyňou zastupiteľského úradu,
- 27. január 2005 – okresný súd 2 nariadil pojednávanie na 6. máj 2005,
- 15. apríl 2005 – žalovaná udelila splnomocnenie na svoje zastupovanie advokátovi,
- 6. máj 2005 – po vypočutí sťažovateľa a právneho zástupcu žalovanej bolo pojednávanie odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania,

- 15. august 2005 – sťažovateľ žiadal okresný súd 2, aby znalecké dokazovanie bolo nariadené aj na účely zistenia možnosti reálnej del'by sporného pozemku,
- 11. október 2005 – okresný súd 2 uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie, ktorý mal znalecký posudok predložiť do 50 dní,
- 31. október 2005 – ustanovený súdny znalec žiadal preddavok na znalecké dokazovanie,
- 30. jún 2006 – okresný súd 2 uznesením rozhodol o vyplatení preddavku na znalecké dokazovanie „*zo štátnych rozpočtových prostriedkov*“,
- 7. júl 2006 – sťažovateľ urgoval predloženie znaleckého posudku,
- 16. november 2006 – okresnému súdu 2 bol predložený znalecký posudok,
- 1. február 2007 – okresný súd 2 vydal opravné uznesenie k uzneseniu z 30. júna 2006, a to v súvislosti s označením sťažovateľa v záhlaví tohto uznesenia ako „*žalobcu*“, a súčasne zaslal znalecký posudok právnym zástupcom účastníkov na zaujatie stanoviska,
- 7. marec 2007 – právna zástupkyňa sťažovateľa sa vyjadrila k znaleckému posudku a navrhovala doplniť dokazovanie aj znaleckým dokazovaním v odbore stavebníctva, ktorým by sa posúdilo, či aj po rozdelení sporného pozemku budú jej časti vhodné na postavenie stavby, prípadne aby sa v prípade nevhodnosti jeho del'by určila jeho trhovú hodnotu pre účely vypořádania,
- 4. apríl 2007 – okresný súd 2 uznesením rozhodol o znalečnom,
- 15. jún 2007 – právny zástupca žalovanej oznámil, že nevie zaujať stanovisko k znaleckému posudku, pretože žalovaná sa zatiaľ nevyjadrila,
- 1. august 2007 – okresný súd 2 dopytoval právneho zástupcu žalovanej, ako aj ministerstvo o poskytnutie informácie, kedy bolo uznesenie okresného súdu z 27. mája 2004 o pripustení rozšírenia žalobného petitu doručené žalovanej, kvôli „*plynutiu prekluzívnej lehoty na vyrúbenie súdneho poplatku*“,
- 27. august 2007 – okresnému súdu 2 bolo ministerstvom oznámené, že predmetné uznesenie bolo žalovanej doručené 15. novembra 2004,
- 31. august 2007 – okresný súd 2 vyzval sťažovateľa na doplatenie súdneho poplatku za rozšírený žalobný návrh,
- 28. január 2008 – vo veci začal opätovne konať okresný súd a z tohto dôvodu došlo k zmene spisovej značky zo sp. zn. 12 C 266/02 na sp. zn. 7 C 127/08,
- 27. marec 2008 – sťažovateľ urgoval pokračovanie v konaní,

- 25. jún 2009 – okresný súd nariadil pojednávanie na 21. september 2009,
- 21. september 2009 – okresný súd po vypočutí účastníkov, resp. ich právnych zástupcov, a po vyhlásení uznesenia, ktorým zastavil konanie v časti sťažovateľom uplatneného nároku na zaplatenie sumy 5 991,50 € z dôvodu nedoplatenia súdneho poplatku za takto rozšírený návrh, odročil pojednávanie na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania v odbore stavebníctvo s tým, že účastníci predložia v lehote 10 dní otázky pre znalca,
- 2. október 2009 – sťažovateľ žiadal, aby mu okresný súd zaslal v písomnom vyhotovení uznesenie vyhlásené na poslednom pojednávaní o čiastočnom zastavení konania,
- 6. október 2009 – právny zástupca žalovanej predložil otázky pre znalca,
- 13. január 2010 – sťažovateľ urgovoval zaslanie mu písomného vyhotovenia uznesenia z 21. septembra 2009 o čiastočnom zastavení konania, ako aj nariadenie znaleckého dokazovania,
- 4. február 2010 – okresný súd s týmto dátumom vydal uznesenie o čiastočnom zastavení konania, ktoré, resp. jeho výrok vyhlásil na pojednávaní 21. septembra 2009 (dátum vyhlásenia uznesenia a jeho písomného vyhotovenia musia byť identické, pozn.),
- 8. február 2010 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, ktorý mal znalecký posudok predložiť do 45 dní (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. apríla 2010),
- 1. marec 2010 – sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o čiastočnom zastavení konania, k zastaveniu ktorého došlo z dôvodu, že sťažovateľ nedoplatil súdny poplatok, pričom sťažovateľ v odvolaní uviedol, že v odvolacej lehote súdny poplatok zaplatí,
- 1. apríl 2010 – okresný súd zistil, že súdny poplatok sťažovateľ nedoplatil,
- 6. máj 2010 – okresný súd zaslal spis znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku, pričom zaslanie spisu bolo 2-krát neúspešné – zásielka bola prvýkrát vrátená okresnému súdu 2. júna 2010 s poznámkou „*neprevzatá v odbernej lehote*“ a druhýkrát bola vrátená 30. júna 2010, spis bol napokon znalcovi doručený prostredníctvom súdneho doručovateľa 8. septembra 2010,
- 17. január 2011 – okresný súd pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty urgovoval znalca na predloženie znaleckého posudku (výzva bola znalcovi doručená 3. marca 2011, pozn.),
- 3. február 2011 – sťažovateľ urgovoval predloženie znaleckého posudku,

- 21. apríl 2011 – okresný súd uznesením uložil znalcovi poriadkovú pokutu v sume 300 € (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2011, pozn.),
- 25. január 2012 – okresný súd uznesením uložil znalcovi poriadkovú pokutu v sume 820 € (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. mája 2012, pozn.),
- 17. október 2012 – okresný súd uznesením uložil znalcovi poriadkovú pokutu v sume 1 500 € a súčasne ďalším uznesením nariadil predvedenie znalca na výsluch nariadený na 14. november 2012 prostredníctvom polície,
- 21. november 2012 – okresnému súdu bola vrátená zásielka pre znalca s uznesením zo 17. októbra 2012 s poznámkou „zásielka neprebratá v odbernej lehote“,
- 14. november 2012 – okresný súd konštatoval, že znalec nebol na info výsluch predvedený a že políciou nebolo oznámené, z akého dôvodu sa tak stalo,
- 15. november 2012 – okresnému súdu bolo políciou oznámené, že v čase miestneho šetrenia v mieste bydliska znalca, znalec neotváral aj napriek skutočnosti, že podľa miestneho zisťovania u susedov sa na uvedenej adrese zdržiava,
- 21. november 2012 – okresný súd uznesením nariadil opätovné predvedenie znalca na výsluch nariadený na 3. december 2012 prostredníctvom polície a súčasne ďalším uznesením okresný súd uložil znalcovi poriadkovú pokutu v sume 1 640 € (uznesenie o uložení poriadkovej pokuty bolo znalcovi doručené 26. novembra 2012, pozn.),
- 3. december 2012 – na okresný súd sa dostavil znalec, ktorý vrátil okresnému súdu spisový materiál bez vypracovania znaleckého posudku.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 127/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 12 C 266/02) o žalobe sťažovateľa o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. V súvislosti s prvým kritériom – zložitosť veci – ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na potrebu nariaďovať v danej veci znalecké dokazovanie, ako aj vzhľadom na počiatočné (do doby, kým si žalovaná neustanovila na svoje zastupovanie v spore právneho zástupcu, pozn.) ťažkosti s doručovaním písomností žalovanej, ktorá má bydlisko v zahraničí, možno toto konanie hodnotiť po skutkovej stránke ako náročnejšie, avšak z hľadiska celkovej dĺžky posudzovaného konania (viac ako 10 rokov), ako aj z hľadiska hodnotenia plynulosti postupu okresného súdu v interakcii s predmetom konania nemožno iba tieto skutkové okolnosti považovať za dôvod zistených prietahov v konaní (pozri bod 3, pozn.), pričom podľa ústavného súdu nie zanedbateľným faktom je aj to, že okresný súd od začatia sporu dosiaľ nevyhlásil vo veci ani jedno meritórne rozhodnutie. Po právnej stránke predmetné konanie nemožno podľa ústavného súdu považovať za zložité, konanie vo veci vyporiadania podielového spoluvlastníctva je konaním štandardnej rozhodovacej

súdnej praxe. Napokon, právnu či skutkovú náročnosť posudzovaného konania nenamietal ani samotný okresný súd.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka posudzovaného konania v procesnom postavení žalobcu, podľa ústavného súdu sťažovateľ svojím konaním nijako neprispel k predĺženiu tohto konania. Ústavný súd však dáva do pozornosti, že sťažovateľ musí strpieť aj prípadné budúce zdržanie sa konania z dôvodu rozhodovania o jeho odvolaní proti uzneseniu z 21. septembra 2009, resp. zo 4. februára 2010 (pokiaľ ide o rozpornosť dátumov tohto uznesenia pozri ďalej bod 3, pozn.), ktorým bolo v časti žalobného nároku zastavené konanie kvôli nezaplateniu súdneho poplatku práve sťažovateľom, avšak táto skutočnosť nemala žiadny vplyv na plynulosť doterajšieho priebehu konania.

3. Napokon sa ústavný súd s prihliadnutím na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, zaoberal aj postupom okresného súdu.

Podľa zistenia ústavného súdu bol okresný súd (resp. okresný súd 2) nečinný v trvaní viac ako 5 mesiacov v čase od 6. mája 2005, keď bolo pojednávanie odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania, do 11. októbra 2005, keď okresný súd toto už na pojednávaní avizované znalecké dokazovanie aj nariadil. Na ťarchu okresného súdu je potrebné pripočítať aj obdobie absolútnej nečinnosti od 31. októbra 2005, keď ustanovený znalec žiadal preddavok na znalecké dokazovanie, do 30. júna 2006, keď okresný súd o tejto žiadosti znalca rozhodol, t. j. 8 mesiacov. Okresný súd aj v nasledujúcom období, t. j. potom, ako 30. júna 2006 rozhodol o preddavku pre znalca, nekonal sústredene, pretože aj napriek tomu, že podľa uznesenia z 11. októbra 2005 o nariadení znaleckého dokazovania mal znalec predložiť znalecký posudok do 50 dní, okresný súd po rozhodnutí o preddavku na znalečné znalca vôbec neurgoval a znalecký posudok bol predložený až 16. novembra 2006, t. j. od rozhodnutia o znalečnom sa po odpočítaní 50 dní na vyhotovenie posudku až do jeho predloženia konanie predĺžilo o ďalšie takmer 3 mesiace. Ďalším ústavným súdom zisteným obdobím nečinnosti v skúmanom postupe okresného súdu je aj obdobie v trvaní

viac ako 1 rok a 9 mesiacov, a to od 31. augusta 2007, keď okresný súd vyzval sťažovateľa na doplatenie súdneho poplatku za rozšírený návrh, do 25. júna 2009, keď bolo vo veci opäť nariadené pojednávanie.

Napokon, podľa ústavného súdu prispel okresný súd k predĺženiu skúmaného konania o viac ako 2 roky a 1 mesiac aj v čase od 1. novembra 2010, keď mal uznesením z 8. februára 2010 ustanovený znalec najneskôr predložiť znalecký posudok (k tomuto dátumu ústavný súd dospel po pripočítaní viac ako okresným súdom stanovených 45 dní na vypracovanie posudku k 8. septembru 2010, keď bolo predmetné uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania doručené znalcovi, pozn.), do 3. decembra 2012, keď ustanovený znalec vrátil spisový materiál okresnému súdu, a to navyše bez spracovania znaleckého posudku. Pokiaľ ide o postup okresného súdu vo vzťahu k ustanovenému znalcovi, ústavný súd síce zobral do úvahy, že okresný súd opakovane znalca urgoval a ukladal mu uzneseniami aj poriadkové pokuty, ktoré boli znalcovi dokonca aj doručované, avšak okresný súd bol v tomto svojom postupe málo dôsledný, pretože už napríklad ani nezisťoval (zo spisu to nie je zrejmé, pozn.), či znalec tieto poriadkové pokuty aj zaplatil, resp. nepristúpil k ich vymáhaniu, takže v konečnom dôsledku ukladanie týchto poriadkových pokút nemalo pre znalca žiadny faktický sankčný dopad. V tejto súvislosti je podľa ústavného súdu potrebné stotožniť sa aj s tvrdením sťažovateľa, že okresný súd mal pristúpiť k zmene znalca, ktorý evidentne s okresným súdom nespolupracoval, eventuálne mohol okresný súd iniciovať aj konanie o výmaz dotknutého znalca zo zoznamu znalcov alebo využiť voči znalcovi aj iné zákonom priznané donucovacie prostriedky, ako je napr. jeho predvedenie políciou, čo však okresný súd neurobil, resp. tak urobil až po opakovaných urgenciách aj zo strany ústavného súdu na predloženie spisového materiálu. Okrem toho sťaženie kontaktu so znalcom mohol okresný súd pri vynaložení patričnej obozretnosti predpokladať už v súvislosti s doručovaním mu uznesenia z 8. februára 2010 o nariadení znaleckého dokazovania, ktoré bolo znalcovi po dvoch neúspešných doručeniach napokon doručené až prostredníctvom súdneho doručovateľa 8. septembra 2010, t. j. toto uznesenie bolo znalcovi doručené po 7 mesiacoch od jeho vydania.

Vzhľadom na uvedené tak možno z hľadiska prietáhov v skúmanom konaní pripočítať na ťarchu okresného súdu dobu v celkovom trvaní viac ako 5 rokov a 2 mesiace, pričom z tejto doby je možné na ťarchu okresného súdu pripočítať viac ako 3 roky a 6 mesiacov a na ťarchu okresného súdu 2, ktorý v dôsledku reorganizácie súdnictva konal vo veci od 1. januára 2005 do 31. decembra 2007, možno pripočítať viac ako 1 rok a 8 mesiacov.

V súvislosti s reorganizáciou súdnictva uskutočnenou zákonom č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, v dôsledku ktorej v predmetnej veci od 1. januára 2005 bol príslušný konať okresný súd 2, ústavný súd podotýka, že aj dobu zistených zbytočných prietáhov v období príslušnosti tohto súdu je možné pripočítať na ťarchu okresného súdu, pretože podľa § 15 označeného zákona prechodom výkonu súdnictva z odovzdávajúceho súdu (v danom prípade to bol Okresný súd Piešťany, pozn.) prechádzajú na nadobúdaci súd (v danom prípade to bol Okresný súd Trnava, pozn.) všetky práva aj povinnosti odovzdávajúceho súdu. Napokon, v súvislosti s ďalšou reorganizáciou súdnictva uskutočnenou zákonom č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, prešiel výkon súdnictva v posudzovanej veci od 1. januára 2008 z okresného súdu 2 späť na okresný súd.

Okrem zistených prietáhov v postupe okresného súdu v posudzovanom konaní ústavný súd z prehľadu dotknutého spisu okresného súdu zistil aj ďalšie skutočnosti svedčiace o nesústredenom postupe okresného súdu, keď napríklad okresný súd vyhlásil uznesenie o čiastočnom zastavení konania z dôvodu nedoplatenia súdneho poplatku na pojednávaní konanom 21. septembra 2009, avšak toto isté uznesenie v jeho písomnom vyhotovení je z iného dátumu, a to zo 4. februára 2010. Ústavný súd tiež dáva do pozornosti, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o odvolaní sťažovateľa proti tomuto uzneseniu, ktoré sťažovateľ podal 1. marca 2010.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 127/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 12 C 266/02) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom na zistenú nečinnosť považuje za primerané v sume 2 500 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil

(v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezov ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu v celkovej sume 475,93 € vrátane 20 % DPH (právna zástupkyňa sťažovateľa však nepredložila osvedčenie platcu DPH).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny (§ 11 ods. 2 vyhlášky) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 je 127,17 € a hodnota režijného paušálu je 7,63 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v celkovej sume 261,82 € vrátane režijného paušálu a nárok na úhradu trov za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v celkovej sume 134,80 € vrátane režijného paušálu. Sťažovateľovi tak vznikol nárok na úhradu trov v celkovej sume 396,62 € tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia. Trovy právneho zastúpenia sú bez DPH, pretože právna zástupkyňa sťažovateľa nepredložila osvedčenie platcu DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2013